371.2013
ท113ก
ร.2

การศึกษาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทนง จันทรเพท

ร.ม. ๒๕๔๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

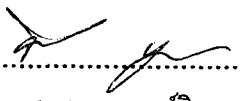

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

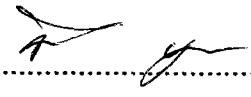

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

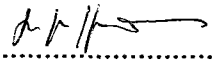

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้กำลังใจ ให้ความเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด และอาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบ ซึ่งมีส่วนจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดทั้งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ประโยชน์ และคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ทนง จันทรเพท

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	*เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง*	9
	ความเป็นมาของกรมพลศึกษา	9
	ความเป็นมาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา	11
	หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา	13
	ความหมายของการนิเทศการศึกษา	16
	ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	17
	ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา	19
	หลักการนิเทศการศึกษา	21
	กระบวนการนิเทศการศึกษา	22
	บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	23
	ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
	งานวิจัยในประเทศ	26
	งานวิจัยในต่างประเทศ	27
	สมมุติฐานการวิจัย	29
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	32
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	33

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 35
การวิเคราะห์ข้อมูล 35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 36

5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 62
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 62
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 62
สรุปผลการวิจัย 63
อภิปรายผล 66
ข้อเสนอแนะ 71

บรรณานุกรม 72

ภาคผนวก 76

ประวัติของผู้วิจัย 96

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	31
2	จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	37
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการนิเทศ จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	39
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	42
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการวิเคราะห์และวิจัย จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์...	46
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	48
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการประสานงาน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	50
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	52
9	เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์	54
10	สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ การศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ตามสภาพแวดล้อมของสังคม ครูผู้มีหน้าที่ให้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน จึงต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาใฝ่หาความรู้ และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา แต่ภาระหน้าที่ของครูในการปฏิบัติหน้าที่ประจำมีอยู่มาก จึงไม่มีเวลาที่จะไปศึกษาหาความรู้ หรือติดตามการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการช่วยเหลือครู เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาโดยตรงก็คือ ศึกษานิเทศก์

กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา จึงได้จัดให้มีหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้นในกรมต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ อาทิ หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งเป็นส่วนราชการระดับกองของกรมพลศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ 3 ประการ คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2537 : 21)

1. ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในวิชาพลศึกษาและการกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

2. นิเทศและฝึกอบรมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและการกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

3. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

เพื่อให้หน้าทีความรับผิดชอบของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการ จึงได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานภายในหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้น โดยมีความมุ่งหวังว่าศึกษานิเทศก์ทุกคนจะสามารถปฏิบัติราชการได้ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ มี

การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ก่อให้เกิดการบริหารและการจัดการที่เป็นรูปธรรม รู้จักประสานประโยชน์ให้มีผู้สนับสนุนการนิเทศ ตลอดจนสร้างนวัตกรรมการนิเทศที่หลากหลายจนเป็นที่พึ่งและผู้นำทางการศึกษาแก่ครู-อาจารย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นผู้ที่มีเกียรติภูมิในฐานะบุคลากรหลักของกรมพลศึกษา

การที่จะทำให้ความมุ่งหวังของหน่วยศึกษานิเทศก์บรรลุผลที่ต้องการ แนวทางหนึ่งจำเป็นจะต้องให้ศึกษานิเทศก์ทุกคนได้ตระหนักถึงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสนองนโยบายของกรมพลศึกษาอย่างแท้จริง แต่ในสภาพที่เป็นจริงแล้ว การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนรับผิดชอบโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติรับผิดชอบโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาปรับปรุงระบบโครงสร้าง การบริหารงาน อัตรากำลังและบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา นิเทศและฝึกอบรมครูผู้สอนในวิชาพลศึกษาและการกีฬาสุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัด และควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงทำให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ต้องประสบปัญหาอยู่ในปัจจุบันนี้

นอกจากนั้นแล้วการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูสายงานศึกษานิเทศก์ตามลักษณะงานทั่วไปไม่เหมือนกับศึกษานิเทศก์ของกรมอื่น ๆ เพราะศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากงานในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอีกหลาย ๆ อย่าง จากผลการวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา 2 (2528 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดในเขตการศึกษา 2 พบว่า สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ควรจะเน้น เช่น การผลิตคู่มือ เอกสารการศึกษา การประเมินติดตามผลการเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนยังทำอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปียังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานไม่มีระบบที่ชัดเจน ประกอบกับขาดเจ้าหน้าที่ธุรการ จึงทำให้ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานเองทุกเรื่อง จนทำงานตามแผนไม่ทันตามกำหนด งานวิเคราะห์วิจัยการประเมินหลักสูตรและการนิเทศโรงเรียนยังทำน้อยมาก และจาก

ผลงานวิจัยของ พิชัย กาญจนปรีชา (2536 : 92) ซึ่งศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ด้านการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-ยุวกาชาด ระดับมัธยมศึกษา การจัดงานวันเด็ก การจัดและให้การอบรมวิชาการแก่ครูประจำการ และการจัดทำคู่มือ เอกสาร และตำราทางวิชาการ มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้จากการวิจัยของ ปรีชา ทัพพรหมเจริญ (2530 : 87-116) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูพลศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการนิเทศพลศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นต่อการนิเทศพลศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะศึกษานิเทศก์ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่สนใจและไม่สนับสนุนการศึกษา อัตรากำลังของศึกษานิเทศก์มีน้อย ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ หน้าที่ที่กำหนดไว้มีขอบเขตกว้างขวางมากเกินไป ขาดการอบรม ประชุม สัมมนาศึกษานิเทศก์ และการประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานนิเทศ เพราะต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป และขาดการประเมินผลและติดตามผลการนิเทศการศึกษา

จากผลงานวิจัยดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และยังต้องประสบปัญหาต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งหน่วยงานบริหารที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีความมุ่งหวังอย่างมากที่จะทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ และเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ อำนวยประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาจำแนกตามตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
3. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ที่จะช่วยให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ได้ทราบถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน และได้พัฒนาการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรมพลศึกษาจะได้พิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ มีการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งกรมพลศึกษาได้กำหนดไว้ 3 ส่วน คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2537 : 23)

1. ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1.1 นิเทศ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.2 พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.3 ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.4 ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.5 ผลิต จัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

1.6 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

1.7 ร่วมพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับท้องถิ่น

1.8 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

2.1 นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษา การกีฬา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมนักเรียนในเขตการศึกษา

2.2 จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน ในเขตการศึกษา

2.3 ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา

2.4 ผลิต จัดหา และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.5 ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน สารบรรณ และจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี

2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1 นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษา การกีฬา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมนักเรียนในจังหวัด

3.2 จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนในจังหวัด

3.3 ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

3.4 ผลิต จัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด รวมทั้งสิ้น 248 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สุ่มจากศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ดังกล่าวข้างต้น จำนวน 152 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย สถานภาพของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตัวแปร คือ

3.1.1 ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง

3.1.2 ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา

3.1.3 ศึกษานิเทศก์จังหวัด

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

3.2.2 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา มีคุณสมบัติตรงตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ.2519 ข้อ 9 และมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในวิชาพลศึกษา และการกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา ในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด ตามคำสั่งของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. สถานภาพของศึกษานิเทศก์ หมายถึง หน้าที่ประจำในฐานะต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามคำสั่งของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง หมายถึง ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำในกรมพลศึกษา

2.2 ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา หมายถึง ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำในเขตการศึกษา 1-12

2.3 ศึกษานิเทศก์จังหวัด หมายถึง ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำในจังหวัดทั้ง 75 จังหวัด

3. ปัญหาในการปฏิบัติงาน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ในงาน 5 ด้าน คือด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน ที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งกรมพลศึกษาได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ ต่อไปนี้

3.1 ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1.1 นิเทศ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.1.2 พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.1.3 ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.1.4 ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.1.5 ผลิต จัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.1.6 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

3.1.7 ร่วมพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับท้องถิ่น

3.1.8 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

3.2 ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.2.1 นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษา การกีฬา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมนักเรียนในเขตการศึกษา

3.2.2 จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนในเขตการศึกษา

3.2.3 ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา

3.2.4 ผลิต จัดหา และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.2.5 ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน สารบรรณ และจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี

3.2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

3.3 ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.3.1 นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษา การกีฬา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมนักเรียนในจังหวัด

3.3.2 จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนในจังหวัด

3.3.3 ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

3.3.4 ผลิต จัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.3.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ปัญหาในการปฏิบัติงานวัดจากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน หมายถึง สถานการณ์หรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (ดังกล่าวใน ข้อ 3) วัดจากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา นั้น ผู้วิจัยได้ลำดับการศึกษาโดยกำหนดเป็นหัวข้อดังนี้

1. ความเป็นมาของกรมพลศึกษา
2. ความเป็นมาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
3. หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
4. ความหมายของการนิเทศการศึกษา
5. ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
6. ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา
7. หลักการนิเทศการศึกษา
8. กระบวนการนิเทศการศึกษา
9. บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
10. ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของกรมพลศึกษา

กรมพลศึกษาเป็นส่วนราชการหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ส่งเสริมและจัดการศึกษาด้านพลศึกษาของชาติ โดยมุ่งที่จะให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน เป็นผู้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การกีฬา การลูกเสือ และยุวกาชาด เป็นสื่อเพื่อให้ประชากรของชาติมีคุณภาพ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความสมัครสมานสามัคคี และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีองค์พระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมพลศึกษา. 2527 : 12)

กรมพลศึกษาได้ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2476 โดยสืบเนื่องจากภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ.2475 รัฐบาลได้ประกาศให้มีแผนการศึกษาชาติขึ้นใหม่เมื่อ วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2475 ซึ่งในข้อ 3 ของแผนการศึกษาชาติได้ระบุขอบเขตของการจัด การศึกษาไว้ว่า “เพื่อความสมบูรณ์แห่งพสกนิกรสยาม” ท่านให้จัดการศึกษาทั้ง 3 ส่วนพอเหมาะกัน คือ

1. จริยศึกษา อบรมให้มีศีลธรรมดีงาม
2. พุทธิศึกษา ให้มีปัญญาความรู้
3. พลศึกษา ฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์

จากแผนการศึกษานี้ รัฐบาลถือว่าการพลศึกษามีความสำคัญไม่น้อยกว่าการศึกษาด้านอื่น ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2476 จึงได้จัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้นเป็นกรม ๆ หนึ่งในกระทรวงธรรมการ (ปัจจุบันคือกระทรวงศึกษาธิการ) โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการพลศึกษาของชาติโดยเฉพาะ ได้แต่งตั้งให้อำมาตย์เอกพระยาประมวลวิชาพูล (วงษ์ บุญหลง) ปลัดทูลฉลอง (ปัจจุบันคือตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2531 : 1)

ต่อมาในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2477 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้นาวาโทหลวงศุภชลาศัย (บุง ศุภชลาศัย) รองผู้บัญชาการทหารเรือ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพลศึกษาคนแรก ซึ่งนับเป็นบิดาของชาวพลศึกษา ท่านได้ประดิษฐ์เครื่องหมายห่วงไขว้ สีเขียว สีเหลือง และสีขาว อันเป็นสัญลักษณ์ของพลศึกษา พุทธิศึกษา และจริยศึกษา ซึ่งมีความหมายว่าองค์ประกอบของการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และได้ใช้เป็นเครื่องหมายของกรมพลศึกษามาจนทุกวันนี้

หลวงศุภชลาศัยได้ริเริ่มการก่อสร้างกรีฑาสถานแห่งชาติขึ้นที่ตำบลวังใหม่ อำเภอปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2478 (เริ่มก่อสร้างจริงในปี พ.ศ.2480) และย้ายที่ทำการกรมพลศึกษาจากกระทรวงธรรมการมาตั้งอยู่ที่โรงเรียนพลศึกษากลาง ในบริเวณกรีฑาสถานแห่งชาติ นอกจากนี้ท่านยังได้ประกอบคุณงามความดีให้แก่กรมพลศึกษาเป็นอย่างมาก กรมพลศึกษาจึงได้ใช้นามสกุลท่านขนานนามสนามกีฬา ณ กรีฑาสถานแห่งชาติว่า "ศุภชลาศัย" (กรมพลศึกษา. 2532 : 2)

หลังจากนั้นมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมพลศึกษาขึ้นใหม่หลายครั้ง เช่น ในปี พ.ศ. 2485 พ.ศ. 2496 พ.ศ. 2515 พ.ศ. 2521 และครั้งสุดท้ายได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2536 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 110 ตอนที่ 189 หน้า 11-12 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2536 ให้กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กรมพลศึกษา. 2537 : ผ1-ผ2)

1. ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ นันทนาการ การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ลูกเสือ ยุวกาชาด และสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

2. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย และให้แบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองคลัง
3. กองการลูกเสือ
4. กองแผนงาน
5. กองยุวกาชาด
6. กองสารวัตรนักเรียน
7. สำนักการกีฬา
8. สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ

<u>ความเป็นมาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา</u>

ในการจัดการศึกษายุคแรก ๆ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การนิเทศการศึกษาและการบริหารการศึกษายังไม่ได้แยกออกจากกันอย่างเด่นชัด ทั้งบุคลากร วิธีการและระเบียบเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จึงปฏิบัติงานทั้งสองด้านควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน และการนิเทศการศึกษามีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อตรวจตราการจัดการศึกษาเท่านั้น การนิเทศการศึกษาเริ่มงานจริงจังครั้งแรกเพื่อต้องการปรับปรุงคุณภาพของการมัธยมศึกษา โดยกรมสามัญศึกษาได้จัดให้มีการอบรมศึกษานิเทศก์ขึ้นที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2495 และประกาศตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ประจำกรมสามัญศึกษาในปี พ.ศ. 2497 การนิเทศการศึกษาในระยะนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นคว้า อบรม และแนะนำการทำอุปกรณ์การสอน สาธิตการสอน ทำคู่มือ และช่วยเหลือส่วนภูมิภาคมากขึ้น และในปี พ.ศ.2498 มีการก่อตั้งกรมการฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกหัดครูที่เคยสังกัดอยู่ในกรมสามัญศึกษาก็โอนไปขึ้นกับกรมการฝึกหัดครู ศึกษานิเทศก์ที่เคยช่วยเหลือโรงเรียนฝึกหัดครูก็ถูกโอนไปสังกัดกรมการฝึกหัดครูด้วย ในเวลาเดียวกันกรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา ก็ได้ตั้งศึกษานิเทศก์ประจำกรมขึ้น และปัจจุบันงานนิเทศการศึกษาทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคเป็นปึกแผ่น ขยายงานออกไปอย่างทั่วถึงทั้ง 12 เขตการศึกษา และครบทั้ง 75 จังหวัด (พิชัย กาญจนปรีชา. 2536 : 12-13)

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 มาตรา 3 ว่าด้วย “หน่วยงานทางการศึกษา” ข้อ (2) ซึ่งบริหารงานภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ.2519 และเป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมพลศึกษาที่ทำหน้าที่ในการนิเทศ ประชุม อบรม สัมมนา วิเคราะห์ วิจัยการศึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด กีฬา

และกิจกรรมเยาวชน ให้กับครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนทุกประเภท ทุกระดับการศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2524 : 5)

ในระยะแรกเมื่อปี พ.ศ. 2497 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เป็นเพียงแผนกหนึ่งในกองส่งเสริมพลศึกษา ซึ่งยังไม่มีตำแหน่งศึกษานิเทศก์ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2506 จึงได้รับการจัดสรรตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ระดับชั้นตรี 6 อัตรา และปี พ.ศ. 2507 ระดับชั้นโท 6 อัตรา ซึ่งกรมพลศึกษาได้พิจารณาจัดส่งไปประจำ ณ สำนักงานศึกษาธิการเขตทั้ง 12 เขตการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ. 2519 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในระเบียบนี้เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2519 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2531 : 12) โดยยกฐานะเป็นหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา แต่สายงานการบริหารยังขึ้นตรงต่อกองส่งเสริมพลศึกษา และสุขภาพ ซึ่งระเบียบฯ ดังกล่าวได้กำหนดการบริหารงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ไว้ในหมวดสอง ข้อ 5 หน่วยศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์กรม ศึกษานิเทศก์เขต และศึกษานิเทศก์จังหวัด

กระทั่งในปี พ.ศ. 2521 กรมพลศึกษาได้มีคำสั่งลงวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2521 กำหนดให้หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพให้ยกฐานะมาเป็นหน่วยงานที่ขึ้นกับอธิบดีกรมพลศึกษาโดยตรง และให้จัดระเบียบการบริหารงานเป็นระบบงานของตนเอง มีแผนงาน โครงการต่าง ๆ โดยไม่ต้องผ่านกองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2536 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 110 ตอนที่ 489 หน้า 12 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2536 ให้แบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (กรมพลศึกษา. 2537 : ผ2)

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองคลัง
3. กองการลูกเสือ
4. กองแผนงาน
5. กองยุวกาชาด
6. กองสารวัตรนักเรียน
7. สำนักการกีฬา
8. สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ

สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ ได้แบ่งสายงานบริหารภายในดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2537 : 20)

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
2. ส่วนส่งเสริมพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ
3. ส่วนพัฒนาวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
4. หน่วยศึกษานิเทศก์
5. ศูนย์พลศึกษาและกีฬาจังหวัด

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จึงเป็นหน่วยงานในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ ได้จัดโครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไว้เป็น 3 ส่วน คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2537 : 22)

1. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ส่วนกลาง
2. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เขตการศึกษา
3. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จังหวัด

หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ. 2519 (กรมพลศึกษา. 2519 : 2-3) ได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ในข้อ 4 ไว้ดังนี้

ข้อ 4 หน้าที่ของพลศึกษานิเทศก์

1. นิเทศ อบรม ตรวจสอบ และติดตามผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬาและกิจกรรมเยาวชนในโรงเรียนทุกประเภทและทุกระดับการศึกษา ตลอดจนโครงการของชุมชน สถาบัน และหน่วยงานอื่น

2. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยปัญหาการศึกษา การเรียนการสอน หมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬาและกิจกรรมเยาวชนในโรงเรียนทุกประเภทและทุกระดับการศึกษา

3. ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนหมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬาและกิจกรรมเยาวชนทุกระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามนโยบายและเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ

4. จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

5. จัดประชุมอบรม สัมมนา ครู-อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ

6. ดำเนินงานร่วมกับกรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ รวมทั้งการศึกษาพิเศษ และการศึกษาผู้ใหญ่

7. ปฏิบัติงานตามโครงการหรืองานต่าง ๆ ของกระทรวง กรม และกองต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

8. ประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กิจกรรมกีฬาและเยาวชนในโรงเรียนทุกประเภทและทุกระดับการศึกษา

9. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมพลศึกษา

10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นครั้งคราว หรือเป็นกรณีพิเศษ

เพื่อให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษามีความเหมาะสม โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ ให้ศึกษานิเทศก์มีบทบาทและหน้าที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จึงได้ปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังมาแล้ว 3 ครั้ง คือ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2528-2530) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2531-2533) และระยะที่ 3 (พ.ศ. 2534-2536)

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2536 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 110 ตอนที่ 489 หน้า 12 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2536 ให้แบ่งส่วนราชการกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จึงเป็นหน่วยงานในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ และได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไว้ 3 ประการ คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2537 : 21)

1. ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในวิชาพลศึกษาและการกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

2. นิเทศและฝึกอบรมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและการกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

เพื่อให้หน้าที่ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จึงได้พัฒนาปรับปรุงระบบโครงสร้างการบริหารงานภายในหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้น โดยมุ่งหวังว่าศึกษานิเทศก์สามารถปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่

ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไว้ 3 ส่วน คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2537 : 23)

1. ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1.1 นิเทศ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัด และควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.2 พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.3 ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.4 ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัด และควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.5 ผลิต จัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

1.6 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

1.7 ร่วมพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับท้องถิ่น

1.8 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษา การกีฬา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมนักเรียนในเขตการศึกษา

2.2 จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน ในเขตการศึกษา

2.3 ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัด และควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา

2.4 ผลิต จัดหา และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.5 ปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน สารบรรณ และจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี

2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

3.1 นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรพลศึกษา การกีฬา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และกิจกรรมนักเรียนในจังหวัด

3.2 จัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนในจังหวัด

3.3 ดำเนินการส่งเสริมมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัด และควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด

3.4 ผลิต จัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

อาจกล่าวสรุปได้ว่า หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา คือ การพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาและการกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา ในสังกัดและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ ให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร และสนองนโยบายของกรมพลศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นคำที่มีความหมายทางพฤติกรรมระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศ ได้มีบุคคลสำคัญทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายลักษณะ บางท่านให้ความหมายในลักษณะของกิจกรรมทางวิชาการที่จัดให้กับครู บางท่านให้ความหมายในลักษณะของงานวิชาการในโรงเรียน ในปัจจุบันมีการให้ความหมายของการนิเทศไปในลักษณะของกระบวนการกันมากขึ้น การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ความหมายของการนิเทศการศึกษา ซึ่งบ่งชี้ถึงการทำงานเกี่ยวกับการนิเทศมี ดังนี้

ภิญโญ สาธร (2526 : 232) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในการแนะนำครูหรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอน หรือการให้การศึกษา

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

แฮริส (สงัด อุทรานันท์. 2530 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Harris. 1975 : 10-11) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การที่บุคลากรในโรงเรียนได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งอื่นใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

จากความหมายของการนิเทศดังกล่าว สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อันเป็นผลต่อความเจริญงอกงามและประสบสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามถ้าไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ก็จะทำให้งานนั้นยากแก่การปฏิบัติ เนื่องจากไม่มีทิศทางนำไปสู่ความสำเร็จ การนิเทศการศึกษาก็เช่นเดียวกันถ้าหากไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ก็จะทำให้การศึกษาไม่มีทิศทาง ยากที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จ ดังนั้นนักการศึกษาจึงได้พยายามที่จะตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อจะให้ผู้นิเทศการศึกษาใช้เป็นทิศทางสู่ความสำเร็จในการนิเทศการศึกษา จุดมุ่งหมายที่นักการศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 7-8) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มี 4 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อพัฒนาคน ได้แก่ การร่วมกันทำงานระหว่างครูกับผู้นิเทศ อันเป็นผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนางาน ได้แก่ การทำให้การสอนของครูดีขึ้น เป็นการพัฒนาวิชาชีพของครู

3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ เป็นผลมาจากร่วมกันคิดร่วมกันทำ และแลกเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ไม่ใช่การบังคับคอยจับผิด ย่อมเกิดการประสานสัมพันธ์เป็นอย่างดี

4. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ขวัญกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลตั้งใจทำงาน การนิเทศการศึกษาย่อมสำเร็จได้ยากหากขาดขวัญกำลังใจ

บริกส์ และจัสท์แมน (นิทัศน์ สุนทรจตุรวิทย์. 2532 : 15-16 ; อ้างอิงมาจาก Brigg and Justman. 1952 : 35) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่ การประชุมต่าง ๆ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาปัญหาต่าง ๆ การไปเยี่ยมศูนย์ทดลองต่าง ๆ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการ ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียน วิธีสอน และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา

2. เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ส่งเสริมการทดลองกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูสนใจอยากทำ เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ ส่งเสริมให้ครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ ส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอาชีพครูภายในประเทศและของนานาชาติ

3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู ได้แก่ การพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพเข้ามาทำการสอน การจัดงานและมอบหมายงานที่ถูกและตรงกับความสามารถของครู ให้ครูมีโอกาสสังเกตการสอน เปิดประชุมอบรมเพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน ทำการสาธิตการสอนที่ดีให้แก่ครู และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนการสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ

4. เพื่อส่งเสริมแนะนำครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ส่งเสริมให้มีสมาคมครูผู้ปกครองในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมให้ประชาชนสนใจต่อโรงเรียน จัดทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน และส่งเสริมให้ครูรับผิดชอบและมีส่วนในการนำชุมชนนั้น ๆ ด้วย

อาดัมส์ และดิกกี้ (วัชรินทร์ แสงศัพท์. 2528 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Adams and Dickey. 1953 : 47) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา มุ่งให้ครูมีความสามารถที่จะนำตนเองและตัดสินปัญหาของตนเองได้ อีกทั้งยังมุ่งให้เป็นผู้รู้จักคิดค้นวิธีการทำงานด้วยตนเอง

2. การนิเทศการศึกษา มุ่งที่จะให้ครูได้เรียนรู้ว่าอะไรคือปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และจะหาวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร ช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะวิเคราะห์ปัญหา จะทำให้สามารถมองเห็นถึงข้อยุ่งยากต่าง ๆ ได้ และจะนำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาให้ตรงจุดยิ่งขึ้น

3. การนิเทศการศึกษา จะช่วยให้ครูมีความคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำมาใช้ในด้านการเรียนการสอนได้

4. การนิเทศการศึกษา จะช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้สูงยิ่งขึ้น

5. การนิเทศการศึกษา จะช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนจากประชาชนในชุมนุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

6. การนิเทศการศึกษา จะต้องช่วยให้ครูเข้าใจและทราบจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียน

จากแนวความคิดเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษาที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อที่จะมุ่งช่วยเหลือครูหรือบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนางาน ตลอดจนยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งอันจะเป็นการส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น พร้อมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนย่อมจะดีตามไปด้วย นั่นคือการจัดการศึกษาของประเทศชาติบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และแผนการศึกษาแห่งชาติที่วางไว้

ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในประเทศมาช่วยพัฒนา และทรัพยากรที่นับว่าสำคัญยิ่งก็คือทรัพยากรมนุษย์ และการที่มนุษย์จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพนั้นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ คือ การศึกษา ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าประเทศที่พัฒนาขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชน และคุณภาพของประชาชนขึ้นอยู่กับการศึกษา สิ่งที่สำคัญที่มีบทบาททำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ก็คือ ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ถ้าครูมีคุณภาพดีการเรียนการสอนย่อมมีประสิทธิภาพสูง ฉะนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศก์ต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เพื่อช่วยครู จึงเห็นว่าการนิเทศการศึกษา และศึกษานิเทศก์มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านให้ทัศนะไว้ ดังนี้

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2530 : 7) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ศึกษานิเทศก์ต้องทำตัวเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงในการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยการทำงานร่วมกับครู-อาจารย์ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่าง ๆ

2. การผลิตครู สถาบันผลิตครู ผลิตครูไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำอย่างไรถึงจะผลิตครูให้มีประสิทธิภาพ เพราะการผลิตครูนั้น เพื่อไปทำงานในสถานศึกษาจะต้องมีการฝึกอบรมประจำการอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มาตรฐานการศึกษา ในการรักษามาตรฐานการศึกษานั้นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกจากผู้ที่มีความรู้มาทำงานและช่วยนิเทศความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ครูที่ทำการสอนประจำ ให้มีความคิดกว้างไกลก้าวหน้าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

วินัย เกษมเศรษฐ (2521 : 2) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีศึกษานิเทศก์ว่าเป็นเพราะ

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลง เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องด้วย ตัวอย่างในอดีตคือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร พ.ศ.2503 มาเป็นหลักสูตร พ.ศ. 2521 ศึกษานิเทศก์จึงต้องเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนโดยการทำงานร่วมกับครู คณะครู หรือคณะบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. การแบ่งงาน หน้าที่ของส่วนราชการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องมีองค์ประกอบของงาน 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารและธุรการ กับฝ่ายวิชาการ ศึกษานิเทศก์อยู่ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่นิเทศให้บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3. ความชำนาญในการแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะทำให้การเรียนการสอนดีขึ้น จะต้องมีผู้ชำนาญโดยการคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความประพฤติและประสบการณ์ มาทำการนิเทศ

4. มาตรฐานการศึกษา โดยปกติโรงเรียนมักจะแบ่งลักษณะงานออกเป็นฝ่ายบริหารและธุรการ ทำหน้าที่นิเทศโรงเรียนอยู่แล้ว แต่มีข้อจำกัดอยู่ตรงการนิเทศนั้นใช้ครูเป็นผู้กระทำทัศนะ หรือความชำนาญยังแคบและไม่อาจรักษามาตรฐานการศึกษาในระดับประเทศได้ เนื่องจากนิเทศเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น

กิติมา ปรีดีดิลก (2529 : 390) ได้สรุปความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนอาชีพครูมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูจะต้องปรับปรุงการสอนอยู่เสมอในขณะทำงานในสถานการณ์จริง

3. การนิเทศการศึกษาสามารถลดภาระของครูในกรณีช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน

4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปรายจากการค้นพบของการวิจัยสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นับว่ามีความจำเป็นที่ครูผู้สอนควรจะได้รับทราบอยู่เสมอ ซึ่งการนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการแก่ครูในเรื่องดังกล่าวได้

5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการเสริมสร้างครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์และสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการนิเทศการศึกษาให้ช่วยกันพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะเมื่อหลักสูตรเปลี่ยนแปลง วิทยาการแขนงต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้า ครูผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้ตื่นตัวและสนใจต่อวิชาชีพของตนเอง เพื่อให้มีความรู้เท่าทัน สามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาการสอนแก่นักเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด

หลักการนิเทศการศึกษา

การปฏิบัติงานในทุกระดับของหน่วยงานต่าง ๆ ย่อมจะต้องมีจุดประสงค์หรือเป้าหมายของหน่วยงานนั้น ๆ การที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลนั้น บุคลากรจะต้องมีหลักการใดหลักการหนึ่งสำหรับยึดถือเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การนิเทศการศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ฉะนั้น การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จึงต้องยึดถือในหลักการของนิเทศการศึกษา โดยมีนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านได้ให้ทัศนะในหลักการนิเทศไว้ ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 15-17) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 3 หลักการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาเป็น "กระบวนการ" ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

2. การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่าน "ตัวกลาง" คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษา (ในประเทศไทย) เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

เบอร์ตัน และบรุคเนอร์ (อิทธิพล ศรีมังกร. 2529 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Burton and Brueckner. 1965 : 71-72) ได้ให้หลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความรู้ถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ เป็นไปตามค่านิยม ความเป็นจริง ตามกฎเกณฑ์ ควรมีวิวัฒนาการทั้งทางด้านเครื่องมือและกลวิธี โดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นวิทยาศาสตร์ คือเป็นไปอย่างมีลำดับเป็นระเบียบในกระบวนการทำงาน มีการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย คือเคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้มีความร่วมมือ ใช้อำนาจน้อยที่สุด

4. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นการสร้างสรรค์ คือแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออก และพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานให้มากที่สุด

จากแนวคิดและทัศนะดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องยึดหลักการจึงจะทำให้การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาประสบผลสำเร็จ อันจะต้องประกอบด้วย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีมนุษยสัมพันธ์บนพื้นฐานแห่งความเป็นประชาธิปไตย

การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ครูได้ก้าวหน้าในวิชาชีพ และที่สำคัญก็คือร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอน จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

กระบวนการนิเทศการศึกษา

การดำเนินการนิเทศการศึกษา ที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องเป็นการดำเนินการอย่างมีระเบียบแบบแผน เป็นระบบและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ดังที่นักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

วิจิตร วรุตบางกูร กาญจนา ศรีกาฬสินธ์ และสุพิชญา ธีระกุล (2524 : 52) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษา ว่าหมายถึงแบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่ลำดับขั้นตอนไว้ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระเบียบ แบบแผนนั้น จะต้องเป็นแบบแผนที่ดี มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ต่อเนื่องกันอย่างมีระเบียบ พร้อมด้วยเหตุผลและเป็นไปได้

แฮร์ริส (สายัณห์ ผาน้อย. 2529 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Harris. 1963 : 14-15) ได้สรุปกระบวนการในการนิเทศการศึกษาที่เรียกด้วยอักษรย่อว่า POLCA มีดังนี้

1. การวางแผน (Planning Processes) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงานโดยคิดว่าจะทำอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายของงาน พัฒนาวิธีดำเนินการ กำหนดงานที่จะดำเนินการคาดคะเนถึงผลที่จะได้รับจากโครงการและวางโครงการ

2. การจัดองค์กร (Organizing Processes) หมายถึง การจัดโครงสร้างของการดำเนินงานโดยสร้างหลักเกณฑ์ในการทำงาน จัดหาทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินงานโดยสร้างเกณฑ์ในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ของงาน แบ่งงานโดยกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติมีการประสานงาน มอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่ วางโครงการของหน่วยงานและพัฒนานโยบายต่าง ๆ

3. การเป็นผู้นำ (Leading Processes) หมายถึง บทบาทในฐานะผู้นำ โดยดำเนินการวินิจฉัยสั่งการ การคัดเลือกตัวบุคลากร กระตุ้นให้บุคลากรทำงาน ลงมือปฏิบัติ การสาธิตในการปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาช่วยเหลือ การติดต่อสื่อสาร การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำ ให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ให้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน แสดงและอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

4. การควบคุม (Controlling Processes) หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงาน การชี้แนะ การอนุญาตให้บุคคลพ้นจากหน้าที่ ตักเตือนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ผลดีอย่างสม่ำเสมอ

5. การตรวจสอบ (Assessing Processes) หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานและการวิเคราะห์วิจัยผลงานเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นการดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมืออย่างเป็นระบบ และใน

กระบวนการขั้นตอนการนิเทศการศึกษานั้นต้องมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ต่อเนื่องกัน ซึ่งต้องประกอบด้วยการวางแผนที่ดี มีการจัดโครงสร้างไว้อย่างชัดเจน มีการควบคุม และติดตามผลประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย

บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์เป็นตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา และเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครู หรือผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์จะต้องทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจนว่ามีบทบาทและหน้าที่อย่างไร มีขอบเขตแค่ไหน และต้องสัมพันธ์กับความมุ่งหมายหรือความต้องการของบุคคลอื่นด้วย ได้มีนักการศึกษาหลายท่านกำหนดบทบาทของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 63-64) กล่าวว่าในการจัดการนิเทศการศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้น ศึกษานิเทศก์จำเป็นจะต้องมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1. ร่วมวางแผนงานในการปฏิบัติงาน โดยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ร่วมกำหนดจุดหมาย และกำหนดทางเลือก รวมทั้งวางแนวทางในการปฏิบัติงาน

2. เป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้ในสิ่งที่จะปฏิบัติ หากศึกษานิเทศก์ไม่มีความถนัดในเรื่องใดก็เป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จะต้องแสวงหาวิทยากรจากแหล่งอื่นมาช่วยให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

3. ดำเนินการนิเทศการปฏิบัติงาน โดยการมีส่วนร่วมในการทำงาน ให้คำแนะนำปรึกษา ให้การช่วยเหลือ ช่วยแก้ไขจุดบกพร่อง และชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเอง

4. ทำการสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเองด้วยความมั่นใจ

5. ดำเนินการประเมินผลการจัดการนิเทศการศึกษา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ หรือเพื่อหาทางยกระดับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

วิลเลียม และแมคนีล (สายัณห์ ผาน้อย. 2529 : 29 ; อ้างอิงมาจาก William and McNeil. 1962 : 26) กล่าวว่า หน้าที่ของศึกษานิเทศก์มี 6 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) ศึกษานิเทศก์ต้องรู้จักการวางแผนปฏิบัติงานของตนเองและหมู่คณะ เพื่อพัฒนานโยบายทางการศึกษา

2. การบริหาร (Administration) ศึกษานิเทศก์ควรตัดสินใจทำงานด้วยตนเองเพื่อความคล่องตัวของการปฏิบัติงาน

3. การนิเทศ (Supervistion) ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการสอนให้ดีขึ้น

4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) ศึกษานิเทศก์ต้องมีส่วนร่วมช่วยปรับปรุงหลักสูตร จัดทำคู่มือครูและช่วยเหลือแบบเรียนให้แก่โรงเรียน

5. การสาธิตการเรียนการสอน (Demonstration Teaching) ศึกษานิเทศก์ควรสาธิตการสอนให้ครูดูได้ด้วยตนเอง หรือจัดให้บุคคลอื่นสาธิตให้ดู

6. การวิจัย (Research) ศึกษานิเทศก์ควรทำการวิเคราะห์ ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัยอย่างมีระเบียบแบบแผน พร้อมทั้งเสนอแนะความคิดใหม่ ๆ และผลวิจัยให้ครูทราบ

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์นั้นเป็นผู้นำทางวิชาการที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ กระตุ้นส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน และต้องมีการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

การนิเทศการศึกษาต้องอาศัยหลักสามประการ คือ อุดมการณ์หรือจุดมุ่งหมายของงาน การวางรูประบบงาน และกำหนดเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงาน การที่จะกำหนดเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานได้นั้นผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับอุดมการณ์และระบบงาน ผู้นิเทศการศึกษาจะต้องมีอุดมคติอันเป็นหลักชัยที่แน่นอน และมองเห็นอุปสรรคทั้งหลายอันพึงมี และเป็นผู้สามารถหลีกเลี่ยงสามารถแก้อุปสรรคนั้น ๆ จะบรรลุหลักชัยด้วยอุดมการณ์และวิธีของตน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2521 : 92)

ดังนั้น ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จะต้องอาศัยการศึกษาจากปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ปัญหาและข้อคิดเห็นที่ดีนั้นควรมาจากการวิจัย ซึ่งมีผู้เสนอไว้ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา 2 (2528 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดในเขตการศึกษา 2พบว่า สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ควรจะเน้น เช่น การผลิตคู่มือเอกสารการศึกษา การประเมินติดตามผลการเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนยังทำอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปียังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานไม่มีระบบที่ชัดเจน ประกอบกับการขาดเจ้าหน้าที่ธุรการ จึงทำให้ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานเองทุกเรื่อง จนทำงานตามแผนไม่ทันตามกำหนด งานวิเคราะห์ วิจัย การประเมินหลักสูตรและการนิเทศโรงเรียนยังทำน้อยมาก

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2530 : 43-44) ได้รายงานการนิเทศและติดตามผลวิชาสุขศึกษาประจำปี 2530 ได้พบปัญหาต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับครู

1. ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่สอนตามแบบเรียน ยึดแบบเรียนเกินไป ทำให้สอนไม่ทัน และไม่ครบตามหลักสูตร

2. ครูมุ่งสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงทฤษฎี แต่ขาดการเน้นในด้านปฏิบัติ นักเรียนเรียนแล้วจึงไม่ค่อยเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ควรจะเป็น

3. ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา ฉะนั้นการสอนของครูจึงสอนตามหน้าที่ ไม่ค่อยมองเห็นความสำคัญของวิชาสุขศึกษา และความจำเป็นที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปัญหาเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อย เมื่อเทียบอัตราส่วนกับโรงเรียนและครูในสังกัดต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้นิเทศได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งนิเทศเฉลี่ยได้ปีละ 60 โรงเรียนเท่านั้น

2. การติดต่อประสานงานกับต้นสังกัดของโรงเรียนที่จะออกนิเทศบางครั้งล่าช้าเนื่องจากกรมพลศึกษาไม่มีโรงเรียนในสังกัด

ศุภลักษณ์ ดูหาทอง (2525 : 145-151) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในด้านการนิเทศการสอนในโรงเรียน ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านการศึกษา ทดลอง วิจัย และเขียนบทความทางวิชาการ และด้านบริหารทางการศึกษา ปรากฏว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ที่เป็นปัญหามาก คือ ระยะเวลาที่ศึกษานิเทศก์พบกับครูเพื่อการนิเทศน้อยเกินไป จำนวนของศึกษานิเทศก์ต่อจำนวนครูและโรงเรียนไม่ได้สัดส่วนร่วมกัน เอกสารหลักสูตรและเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาเอกสารที่ศึกษานิเทศก์ผลิตขึ้น ขาดแคลนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ขาดการวางแผนงานนิเทศการศึกษาร่วมกัน และขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เท่าที่ผ่านมามีปัญหามากมาย แต่พอจะรวบรวมโดยยึดสาเหตุของปัญหาที่สำคัญ ๆ ได้ 4 ประการ คือ

1. ปัญหาเกิดจากกระบวนการบริหาร การกำหนดหน้าที่และสายงานของศึกษานิเทศก์ไม่เด่นชัด ทำให้ศึกษานิเทศก์ทำงานไม่มีระบบที่ชัดเจน

2. ปัญหาเกิดจากบุคลากร ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบอัตราส่วนกับโรงเรียนและจำนวนครูไม่ได้สัดส่วนร่วมกัน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ทั่วถึง

3. ปัญหาเกิดจากงบประมาณไม่เพียงพอ

4. ปัญหาเกิดจากกระบวนการนิเทศการศึกษาไม่ได้มีการวางแผนการนิเทศร่วมกัน ตลอดจนไม่ได้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ ดังนี้

ลิขิต อมาตยคง (2530 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการนิเทศวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษาต้องการนิเทศโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ด้านคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ต้องการให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ ยุติธรรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเข้าใจนักเรียน ด้านการเรียนการสอนต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำครูพลศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนแบบต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสม และช่วยกระตุ้นในการปรับปรุงวิธีสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร ด้านอุปกรณ์การสอนต้องการให้แนะนำวิธีการดัดแปลงอุปกรณ์พลศึกษาที่ไม่ใช้แล้วให้มีประโยชน์ได้อีก และต้องการให้แนะนำการผลิตสื่อการเรียนการสอนทางพลศึกษาตลอดจนการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ด้วย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านเอกสาร ตำรา คู่มือ และกฎกติกาต่าง ๆ ต้องการได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

พิชัย กาญจนปรีชา (2536 : 97 : 98) ได้วิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด พบว่า ความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ซึ่งเป็นความต้องการมากที่สุด คือ ต้องการให้กรมพลศึกษาได้กำหนดกรอบงาน และบทบาทหน้าที่ที่แน่นอนและมีความชัดเจน ทั้งนี้จากสภาพปัญหาที่ศึกษานิเทศก์ประสบอยู่ทำให้เกิดผลเสียด้านขวัญกำลังใจเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านอัตรากำลังบุคลากร บทบาทหน้าที่ ศักดิ์ศรี ความก้าวหน้า วัสดุครุภัณฑ์โดยเฉพาะแนวทางการปฏิบัติงานที่ขาดความชัดเจน ไม่มีกฎหมายระเบียบรองรับตามระบบราชการในส่วนความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ต้องการยกฐานะเป็นพลศึกษาจังหวัด มีการจัดรูปแบบการบริหารงานที่ถูกต้อง มีหน่วยงานของตนเองในส่วนภูมิภาคเช่นเดียวกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่นที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน หรือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เป็นหน่วยงานที่รองรับงานของกรมพลศึกษาในส่วนภูมิภาค เพื่อพัฒนางานการพลศึกษาและการกีฬาของชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น สำหรับความต้องการที่อยู่ในระดับน้อยมีอยู่เพียงเรื่องเดียว คือ การให้คงรูปแบบงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาไว้

ปรีชา ทัพพรหมเจริญ (2530 : 87-116) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูพลศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการนิเทศพลศึกษาของศึกษานิเทศก์พลศึกษาเขตการศึกษา 5 โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จำนวน 407 คน เป็นผู้บริหาร 82 คน ครูพลศึกษา 325 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นต่อการนิเทศพลศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะศึกษานิเทศก์ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่สนใจและไม่สนับสนุนการศึกษา อัตรากำลังของศึกษานิเทศก์มีน้อย ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ หน้าที่ที่กำหนดไว้มีขอบเขตกว้างขวางมากเกินไป ขาดการอบรม ประชุม และการสัมมนาศึกษานิเทศก์ และการประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานนิเทศ เพราะต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเกินไป และขาดการประเมินผลและติดตามผลการนิเทศการศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

คาร์ลตัน (วรรณา ศุภมันตา. 2538 : 39; อ้างอิงมาจาก Carlton. 1975 : 1933-A) ได้ทำการศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐฟลอริดา ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงได้แก่ การช่วยเหลือพัฒนาโครงการสอน ช่วยงานประจำเกี่ยวกับการบริหาร ช่วยกำหนดนโยบายของโรงเรียน ร่วมมือในการประชุมครู และช่วยคัดเลือกแบบเรียน ส่วนบทบาทของศึกษานิเทศก์ในด้านอุดมคติเกี่ยวข้องอยู่กับกิจกรรมการวางแผน เตรียมการเยี่ยมโรงเรียนเพื่อสังเกตการสอน ช่วยเหลือครูจัดเนื้อหาวิชา คัดเลือกอุปกรณ์การสอน และทำโครงการสอน

สมิธ (เอนก รัศมี. 2538 : 57; อ้างอิงมาจาก Smith. 1975 : 2572-A) ได้ศึกษาถึงความเข้าใจของครูเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ โดยรวบรวมข้อมูลในเรื่องประสิทธิภาพของการนิเทศ การปฏิบัติหน้าที่ตามความเป็นจริง และหลักการในอุดมคติ โดยพิจารณาจากกิจกรรมที่คัดเลือกมา 23 อย่าง รวมทั้งการติดต่อสัมภาษณ์กับศึกษานิเทศก์เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานด้านการบริหารและการประสานงานมากกว่าการให้บริการหรือให้ความช่วยเหลือแก่ครู เมื่อพิจารณาตามหลักการในอุดมคติแล้ว ถ้าหากการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในการปฏิบัติกิจกรรม 23 อย่าง มีความเป็นไปได้และมีความถี่ในการปฏิบัติงานสูง ครูจะมีความพึงพอใจ อย่างไรก็ดี เนื่องจากความเข้าใจในบทบาทของศึกษานิเทศก์ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามความเป็นจริงกับในด้านอุดมคติยังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้มีการเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นอยู่ให้สอดคล้องกับความเข้าใจทั้งสองด้านดังกล่าว

นอกจากนี้ยังพบว่าความเข้าใจของครูมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสังคมบางประการ เช่น เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ เป็นต้น สำหรับความเข้าใจของครูกับศึกษานิเทศก์ที่ แตกต่างกันในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามความเป็นจริงกับตามอุดมคตินั้น ก็เป็นเครื่องชี้แนะว่าควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขในด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งสองฝ่าย และถึงแม้ครูจะมองเห็นว่าบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามความเป็นจริงกับอุดมคติยังมีความแตกต่างกันอยู่บางส่วน แต่ครูส่วนมาก คือ ประมาณสามในสี่ของจำนวนทั้งหมดก็ยังมีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ผลตามสมควร

เฮิร์น (คนึงนิจ อ่อนกูล. 2531 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Hernes. 1982 : 300) ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนของรัฐบาลทางตอนเหนือของรัฐนิวเจอร์ซี ได้ทำการศึกษาถึงบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ไม่ได้มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร และการเตรียมตัวเข้ามาเป็นศึกษานิเทศก์นั้นจะต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อย 2 ภาคเรียน ศึกษานิเทศก์ช่วยแก้ปัญหาให้กับครูเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นส่วนน้อย ศึกษานิเทศก์ไม่ได้วิเคราะห์และแก้ปัญหาของหลักสูตรให้กับครู

ทีลาฮัน (สุชาติ สุดประเสริฐ. 2539 : 34 อ้างอิงมาจาก Tilahan. 1983 : 2168-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการนิเทศที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ใช้นิเทศการศึกษาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การฝึกอบรมแนะแนว การฝึกปฏิบัติการ การสาธิต การสอนโดยศึกษานิเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการสอน

2. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศในโรงเรียนจัดอยู่ในระดับปานกลาง

3. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา จะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะที่ใช้อำนาจและการบังคับ

ลาเบท (Labate. 1993) ได้รายงานกรณีศึกษาคุณลักษณะเด่นของโปรแกรมพลศึกษา โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งที่ร่วมในการศึกษาครั้งนี้ คือ ศึกษานิเทศก์พลศึกษา พบว่า ลักษณะเด่น ๕ ประการของโปรแกรม คือ การวางแผนและความก้าวหน้า การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิผล โปรแกรมเลือก โปรแกรมความฟิตของร่างกาย และโปรแกรมเต้นรำ ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือความสัมพันธ์ของคณาจารย์และการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร สิ่งที่มี

อิทธิพลอย่างมากต่อโปรแกรมคือโอกาสที่ผู้ร่วมงานได้มีการสื่อสาร การเป็นเครือข่าย (networking) และการสอนเป็นทีม การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร เกิดขึ้นเมื่อครูอาจารย์มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

อับราโมวิทซ์ (Abramowitz.1993) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายการนิเทศด้านสุขภาพและพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาบางแห่งของเมืองนิวยอร์ค บทบาทที่ศึกษาจำแนกเป็น 6 ด้านคือ 1) การสอน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศ-ครู 3) การประชุมหารือ การประชุมปฏิบัติการ การฝึกอบรมภายในและองค์การวิชาชีพ 4) อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ 5) การวัดผลและการสังเกต และ 6) หลักสูตร ได้พบว่า ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายการนิเทศและครูอาจารย์มีความเห็นว่า บทบาทที่สำคัญของผู้นิเทศคือ ความเป็นผู้นำทางการสอน ผู้นิเทศเป็นตัวแบบบทบาทสำหรับครู และทั้งผู้นิเทศและครูเห็นสอดคล้องกันว่าผู้นิเทศไม่มีเวลาพอที่จะปฏิบัติทุกหน้าที่และดำเนินการตามบทบาทได้ทุกอย่างในโปรแกรมของโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จะบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้น ศึกษานิเทศก์จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และขอบข่ายความรับผิดชอบของงานในหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจน ตลอดจนศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของหน่วยงานในสังกัดเสียก่อน จึงจะทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ประสบผลสำเร็จ

นอกจากนี้ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เป็นอย่างมาก หากได้นำผลการวิจัยเหล่านี้มาศึกษาพิจารณาถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ผ่านมา และหาทางแก้ไขมิให้เกิดขึ้นอีก รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

<u>สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัย</u>

ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2540 จำนวนทั้งสิ้น 248 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จของเครจีซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 152 คน ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

สถานภาพศึกษานิเทศก์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง	51	31
ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา	78	47
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	119	74
รวม	248	152

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ นำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถามทัศนะของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำนวน 5 ด้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ คือ

1. ด้านการนิเทศ 12 ข้อ
2. ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม 8 ข้อ
3. ด้านการวิเคราะห์และวิจัย 3 ข้อ
4. ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา 4 ข้อ
5. ด้านการประสานงาน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับ (Ranking) โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเองโดยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศ หลักการนิเทศ บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ แนวปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ รวมทั้งความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ของผู้วิจัยเอง

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นของปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

3. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ นำมาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามโดยการกำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วทั้งฉบับเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัย จำนวน 5 ท่าน เพื่อจะได้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำคะแนนแต่ละข้อมาหาค่า IOC (Index of Concordance) รายข้อ โดยตัดสินค่า IOC มากกว่า 0.5 เป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน คือ

7.1 ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง จำนวน 10 คน

7.2 ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา จำนวน 10 คน

7.3 ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 10 คน

นำแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มลงรหัส (Coding form) ตามคู่มือการลงรหัสข้อมูลการวิจัย นำข้อมูลจากแบบฟอร์มลงรหัสเข้าประมวลผลวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการนิเทศ เท่ากับ .8484

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการพัฒนาและฝึกอบรม เท่ากับ .7948

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการวิเคราะห์และวิจัย เท่ากับ .9065

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เท่ากับ .8281

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการประสานงาน .9208

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .9003

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือนำแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา แล้วขอหนังสือนำส่งจากหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ถึงศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยส่งทางไปรษณีย์ ให้ระยะเวลาการส่งคืนภายใน 15 วัน

2. ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนโดยทางโทรศัพท์ด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC$^+$ ตามลำดับต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามจำนวน 142 ฉบับ จากจำนวน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.42 ให้รหัสแบบสอบถามตอนที่ 1 แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

มีปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
มีปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ 4
มีปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
มีปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ 2
มีปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

2. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายข้อ และสรุปรายงานในแต่ละด้าน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงและความหมาย ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 8)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (M) ปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามสถานภาพที่ต่างกัน ในแต่ละด้าน และในภาพรวม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างนำเสนอในรูปแบบของตาราง ประกอบความเรียง

5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ แล้วพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (M) มาจัดอันดับ (Rank) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

6. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่เพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข นำเสนอเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศ กรมพลศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

M	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนศึกษานิเทศก์ในกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสอง (Mean of Square)
F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพของศึกษานิเทศก์ โดยแยกดำเนินการดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ แล้วสรุปรายงานในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามสถานภาพของศึกษานิเทศก์ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวมดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

2.2 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ แล้วพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (M) มาจัดอันดับ (Rank) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่เพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข นำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีรายละเอียดดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

สถานภาพศึกษานิเทศก์	จำนวนส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ได้รับคืนร้อยละ
ศึกษานิเทศก์ ส่วนกลาง	31	28	18.42
ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา	47	44	28.95
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	74	70	46.05
รวม	152	142	93.42

จากตาราง 2 แสดงว่าจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง จำนวน 152 ชุด ได้รับคืน 142 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.42 ทั้งนี้ ได้รับคืนจากศึกษานิเทศก์จังหวัดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา และศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 3-8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการนิเทศ จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศ มีความซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดอื่น ๆ	2.36	0.99	น้อย	2.75	1.16	ปานกลาง	2.94	1.08	ปานกลาง	2.77	1.11	ปานกลาง
2. ภารที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ	3.36	1.13	ปานกลาง	3.48	0.90	ปานกลาง	4.06	1.05	มาก	3.74	1.06	มาก
3. การกำหนดวางตัวศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่จะนิเทศตามหลักสูตร	3.29	1.03	ปานกลาง	2.91	1.05	ปานกลาง	2.90	1.12	ปานกลาง	2.98	1.09	ปานกลาง
4. ความเป็นผู้นำในการนิเทศ	2.71	1.27	ปานกลาง	2.66	1.08	ปานกลาง	2.94	1.10	ปานกลาง	2.81	1.16	ปานกลาง
5. การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ขาดความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของศึกษานิเทศก์	2.75	1.93	ปานกลาง	2.14	0.80	น้อย	2.54	0.91	ปานกลาง	2.46	0.90	น้อย
6. การวางแผนตามกระบวนการนิเทศร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์	2.89	1.10	ปานกลาง	2.82	0.84	ปานกลาง	2.90	0.99	ปานกลาง	2.87	0.97	ปานกลาง
7. การสำรวจปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาก่อนดำเนินการนิเทศ	2.89	0.96	ปานกลาง	2.57	0.90	ปานกลาง	2.99	0.96	ปานกลาง	2.84	0.95	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
8. การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับสถานศึกษา	2.64	0.99	ปานกลาง	2.80	0.88	ปานกลาง	3.16	0.86	ปานกลาง	2.94	0.91	ปานกลาง
9. การสาธิตการเรียนการสอนด้วยตนเองหรือการจัดให้บุคคลอื่นสาธิต	3.00	1.15	ปานกลาง	2.84	1.03	ปานกลาง	3.07	1.10	ปานกลาง	2.99	1.09	ปานกลาง
10. การประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการนิเทศ	3.00	1.02	ปานกลาง	2.41	1.00	น้อย	2.50	1.00	น้อย	2.57	1.05	ปานกลาง
11. การดำเนินการติดตามและประเมินผลภายหลังเสร็จสิ้นการนิเทศ	2.79	0.83	ปานกลาง	3.02	0.90	ปานกลาง	2.93	0.98	ปานกลาง	2.93	0.93	ปานกลาง
12. การจัดทำสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน	2.71	1.05	ปานกลาง	2.52	0.90	ปานกลาง	2.53	0.81	ปานกลาง	2.56	0.89	ปานกลาง
รวม	2.87	0.54	ปานกลาง	2.74	0.60	ปานกลาง	2.95	0.49	ปานกลาง	2.87	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการนิเทศโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 การที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศเป็นปัญหาในระดับมาก (M = 3.74) ส่วนข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้อ 9 การสาธิตการเรียนการสอนด้วยตนเองหรือการจัดให้บุคคลอื่นสาธิต (M = 2.99) และข้อ 3 การกำหนดวางตัวศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่จะนิเทศตามหลักสูตร (M = 2.98) ทั้งนี้ข้อ 5 การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ขาดความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของศึกษานิเทศก์เป็นปัญหาในระดับน้อย (M = 2.46)

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการนิเทศ จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.87) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มี 11 ข้อ โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้อ 2 การที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ (M = 3.36) และข้อ 3 การกำหนดวางตัวศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่จะนิเทศตามหลักสูตร (M = 3.29) ทั้งนี้ ข้อ 1 การปฏิบัติงานด้านการนิเทศมีความซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดอื่นๆ เป็นปัญหาในระดับน้อย (M = 2.36)

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มี 10 ข้อ โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้อ 2 การที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ (M = 3.48) และข้อ 11 การดำเนินการติดตามและประเมินผลภายหลังเสร็จสิ้นการนิเทศ (M = 3.02) ทั้งนี้ข้อ 5 การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ขาดความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของศึกษานิเทศก์ และข้อ 10 การประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการนิเทศ (M = 2.14 และ M = 2.41 ตามลำดับ)

ศึกษานิเทศก์จังหวัด ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2 การที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ เป็นปัญหาในระดับมาก (M = 4.06) ส่วนข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 10 ข้อ โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้อ 8 การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับสถานศึกษา (M = 3.16) และข้อ 9 การสาธิตการเรียนการสอนด้วยตนเองหรือการจัดให้บุคคลอื่นสาธิต (M = 3.07) ทั้งนี้ ข้อ 10 การประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการนิเทศ เป็นปัญหาในระดับน้อย (M = 2.50)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความพยายามที่จะศึกษาและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	3.04	1.00	ปานกลาง	2.84	1.08	ปานกลาง	2.83	1.13	ปานกลาง	2.87	1.08	ปานกลาง
2. การปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์	3.43	0.96	ปานกลาง	3.36	0.94	ปานกลาง	3.31	1.00	ปานกลาง	3.35	0.97	ปานกลาง
3. ความสามารถของครู-อาจารย์ในการนำความรู้ความเข้าใจจากผลการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และยุวกาชาดไปปฏิบัติ	3.43	0.96	ปานกลาง	2.70	1.09	ปานกลาง	2.80	1.08	ปานกลาง	2.89	1.09	ปานกลาง
4. การดำเนินการให้ครู-อาจารย์เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอน	3.43	0.96	ปานกลาง	3.66	0.81	มาก	3.49	1.09	ปานกลาง	3.53	0.98	มาก
5. การส่งเสริม สนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครู-อาจารย์ ได้เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม	3.18	0.86	ปานกลาง	3.25	0.87	ปานกลาง	3.26	0.88	ปานกลาง	3.24	0.87	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
6. ความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	3.64	0.87	มาก	3.36	0.89	ปานกลาง	3.41	0.97	ปานกลาง	3.44	0.93	ปานกลาง
7. งบประมาณในการดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมให้กับครู-อาจารย์	3.36	0.99	ปานกลาง	3.91	0.94	มาก	3.59	1.12	มาก	3.64	1.05	มาก
8. การศึกษาหาความรู้ของศึกษานิเทศก์เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอบรมให้กับครู-อาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพ	2.86	0.89	ปานกลาง	3.05	0.89	ปานกลาง	3.24	1.00	ปานกลาง	3.11	0.95	ปานกลาง
รวม	3.29	0.48	ปานกลาง	3.27	0.54	ปานกลาง	3.24	0.52	ปานกลาง	3.26	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 7 งบประมาณในการดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมให้กับครู-อาจารย์ และข้อ 4 การดำเนินการให้ครู-อาจารย์ เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอน และเป็นปัญหาในระดับมาก (M = 3.64 และ M = 3.53 ตามลำดับ) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้อ 6 ความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ (M = 3.44) และข้อ 2 การปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ (M = 3.35)

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาและฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 6 ความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เป็นปัญหาในระดับมาก (M = 3.64) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ข้อ 2 การปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ (M = 3.43) ข้อ 3 ความสามารถของครู-อาจารย์ ในการนำความรู้ ความเข้าใจจากผลการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด ไปปฏิบัติ (M = 3.43) และข้อ 4 การดำเนินการให้ครู-อาจารย์ เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอน (M = 3.43)

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาและฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 7 งบประมาณในการดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมครู-อาจารย์ และข้อ 4 การดำเนินการให้ครู-อาจารย์ เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอน และเป็นปัญหาในระดับมาก (M = 3.91 และ M = 3.66 ตามลำดับ) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้อ 2 การปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ (M = 3.36) และข้อ 6 ความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ (M = 3.36)

ศึกษานิเทศก์จังหวัด ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาและฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 7 งบประมาณในการดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมให้กับครู-อาจารย์ เป็นปัญหาในระดับมาก (M = 3.59) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ข้อ

คือข้อ 4 การดำเนินการให้ครู - อาจารย์เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอน (M=3.49) และข้อ 6 ความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ (M = 3.41)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการวิเคราะห์และวิจัย จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
1. การขาดความรู้และความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัย	3.21	1.17	ปานกลาง	3.09	0.91	ปานกลาง	3.36	1.04	ปานกลาง	3.25	1.03	ปานกลาง
2. การดำเนินการวิเคราะห์และแก้ปัญหาให้กับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร	3.07	1.09	ปานกลาง	3.32	0.83	ปานกลาง	3.39	0.92	ปานกลาง	3.30	0.93	ปานกลาง
3. การวิเคราะห์ ค้นคว้าทดลอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัย	3.11	1.26	ปานกลาง	3.41	0.76	ปานกลาง	3.47	0.99	ปานกลาง	3.38	0.99	ปานกลาง
รวม	3.13	1.09	ปานกลาง	3.27	0.71	ปานกลาง	3.40	0.86	ปานกลาง	3.31	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการวิเคราะห์และวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง คือข้อ 3 การวิเคราะห์ ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัย (M = 3.38)

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการวิเคราะห์และวิจัย จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 1 การขาดความรู้และความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัย (M = 3.21)

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 3 การวิเคราะห์ ค้นคว้า ทดลอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัย (M = 3.41)

ศึกษานิเทศก์จังหวัด ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 3 การวิเคราะห์ ค้นคว้า ทดลอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัย (M = 3.47)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
1. การขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตเอกสาร คู่มือตำราและสื่อต่าง ๆ	3.43	1.10	ปานกลาง	3.70	0.82	มาก	3.31	1.10	ปานกลาง	3.46	1.03	ปานกลาง
2. การให้การบริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา	3.07	1.09	ปานกลาง	3.30	0.79	ปานกลาง	3.11	1.04	ปานกลาง	3.16	0.98	ปานกลาง
3. การให้คำแนะนำและความสนับสนุนแก่ครู-อาจารย์ ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา	3.04	0.88	ปานกลาง	3.07	0.79	ปานกลาง	2.93	0.98	ปานกลาง	2.99	0.90	ปานกลาง
4. การดูแลและการเก็บรักษาสื่อต่าง ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษา	3.68	1.02	ปานกลาง	2.73	0.79	ปานกลาง	2.73	1.03	ปานกลาง	2.72	0.96	ปานกลาง
รวม	3.05	0.75	ปานกลาง	3.20	0.54	ปานกลาง	3.02	080	ปานกลาง	3.08	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 1 การขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตเอกสาร คู่มือ ตำราและสื่อต่าง ๆ (M = 3.46)

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง คือ ข้อ 1 การขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตเอกสาร คู่มือ ตำราและสื่อต่าง ๆ (M = 3.43)

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 การขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตเอกสาร คู่มือ ตำราและสื่อต่าง ๆ เป็นปัญหาในระดับมาก (M = 3.70) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 2 การให้การบริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา (M = 3.30)

ศึกษานิเทศก์จังหวัด ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 1 การขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตเอกสาร คู่มือ ตำราและสื่อต่าง ๆ (M = 3.31)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการประสานงาน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
1. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ	2.89	0.88	ปานกลาง	2.43	1.02	น้อย	2.56	1.08	ปานกลาง	2.58	1.03	ปานกลาง
2. การให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ	2.75	0.93	ปานกลาง	2.41	1.04	น้อย	2.46	0.96	น้อย	2.50	0.98	น้อย
3. มนุษยสัมพันธ์ในการให้การบริการและการติดต่อประสานงานกับครู-อาจารย์และหน่วยงานอื่น ๆ ของศึกษานิเทศก์	2.68	0.94	ปานกลาง	2.52	1.13	ปานกลาง	2.53	1.11	ปานกลาง	2.56	1.08	ปานกลาง
รวม	2.77	0.83	ปานกลาง	2.45	1.04	น้อย	2.51	0.99	ปานกลาง	2.55	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการประสานงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง คือ ข้อ 1 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ (M = 2.58) ส่วนอีก 1 ข้อ เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการประสานงาน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประสานงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 1 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ (M = 2.89)

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประสานงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (M = 2.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 3 มนุษยสัมพันธ์ในการให้การบริการและการติดต่อประสานงานกับครู-อาจารย์ และหน่วยงานอื่น ๆ ของศึกษานิเทศก์เป็นปัญหาในระดับปานกลาง (M = 2.52) ส่วนอีก 2 ข้อ อยู่ในระดับน้อย

ศึกษานิเทศก์จังหวัด ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประสานงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ข้อ โดยข้อที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลางคือ ข้อ 1 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ (M = 2.56) ส่วนอีก 1 ข้อ เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา	M	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านการนิเทศ	2.87	0.54	ปานกลาง	2.74	0.60	ปานกลาง	2.95	0.49	ปานกลาง	2.87	0.54	ปานกลาง
2. ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม	3.29	0.48	ปานกลาง	3.27	0.54	ปานกลาง	3.24	0.52	ปานกลาง	3.26	0.52	ปานกลาง
3. ด้านการวิเคราะห์และวิจัย	3.13	1.09	ปานกลาง	3.27	0.71	ปานกลาง	3.40	0.86	ปานกลาง	3.31	0.87	ปานกลาง
4. ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา	3.05	0.75	ปานกลาง	3.20	0.54	ปานกลาง	3.02	0.80	ปานกลาง	3.08	0.72	ปานกลาง
5. ด้านการประสานงาน	2.77	0.83	ปานกลาง	2.45	1.04	น้อย	2.56	0.99	ปานกลาง	2.55	0.97	ปานกลาง
รวม	3.02	0.95	ปานกลาง	2.97	0.48	ปานกลาง	3.04	0.41	ปานกลาง	3.01	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านการวิเคราะห์และวิจัย (M = 3.31) และด้านการพัฒนาและฝึกอบรม (M = 3.26)

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ด้านคือด้านการพัฒนาและฝึกอบรม (M = 3.29) และด้านการวิเคราะห์และวิจัย (M = 3.13)

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี 4 ด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม (M = 3.27) และด้านการวิเคราะห์และวิจัย (M = 3.27) ทั้งนี้ด้านการประสานงานเป็นปัญหาในระดับน้อย (M = 2.45)

ศึกษานิเทศก์จังหวัด ปัญหาในด้านการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.04) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดของระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านการวิเคราะห์และวิจัย (M = 3.40) และด้านการพัฒนาและฝึกอบรม (M = 3.24)

2.2 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการนิเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.61	2.13
ภายในกลุ่ม	139	39.83	.29	
รวม	141	41.05		
ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.03	.11
ภายในกลุ่ม	139	39.83	.27	
รวม	141	41.05		
ด้านการวิเคราะห์และวิจัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.79	1.05
ภายในกลุ่ม	139	39.83	.76	
รวม	141	41.05		
ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.44	.85
ภายในกลุ่ม	139	39.83	.52	
รวม	141	41.05		

ตาราง 9 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการประสานงาน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.95	1.00
ภายในกลุ่ม	139	39.83	.95	
รวม	141	41.05		

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ส่วนกลาง เขตการศึกษาและจังหวัด ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ
1. โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ	3.93	3.03	1	3.05	2.23	1	3.96	3.06	2	3.67	2.83	2
2. อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ	4.64	3.16	4	3.30	2.25	2	2.97	2.16	1	3.40	2.43	1
3. การเข้าสู่ตำแหน่งของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังใช้เพียงวิธีการพิจารณาตามคุณสมบัติ	4.82	2.92	5	5.18	2.54	5	5.17	2.65	5	5.11	2.65	5
4. การประสานงานและการขอความร่วมมือกับกรมเจ้าสังกัดอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่จะไปนิเทศในโรงเรียนตามสังกัดที่เกี่ยวข้อง	6.50	2.44	7	7.43	2.00	9	6.13	2.35	7	6.61	2.32	8

ตาราง 10 (ต่อ)

สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ
5. งบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรโดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ	4.39	2.74	2	5.27	2.52	6	4.83	2.62	3	4.88	2.61	4
6. ประสิทธิภาพในการประสานงานการนิเทศกับผู้บริหารโรงเรียน	7.04	1.93	10	8.02	1.66	10	7.11	2.42	10	7.38	2.15	10
7. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ต้องปฏิบัติงานกับครู-อาจารย์ ในโรงเรียนสังกัดกรมอื่น ๆ	7.00	2.49	9	7.39	2.85	8	7.00	2.90	9	7.12	2.80	9
8. การประเมินผลการนิเทศของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด ไม่ได้จัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุงต่อไป	5.43	2.15	6	5.09	2.84	4	5.89	2.09	6	5.55	2.37	6
9. ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร	4.54	2.44	3	4.25	2.53	3	5.06	2.45	4	4.70	2.44	3

ตาราง 10 (ต่อ)

สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง (N = 28)			ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา (N = 44)			ศึกษานิเทศก์จังหวัด (N = 70)			รวม (N = 142)		
	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ	M	S.D.	อันดับ
10. กรมพลศึกษาไม่ได้มอบอำนาจในการบริหารและการบังคับบัญชาให้กับหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด	6.71	3.23	8	6.02	2.53	7	6.89	2.92	8	6.55	2.87	7

จากตาราง 10 พบว่าสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา 3 อันดับแรกคือ ข้อ 2 อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ ข้อ 1 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อ 9 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

สำหรับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน 3 อันดับแรกคือ ข้อ 1 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ ข้อ 5 งบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับจากจัดสรรโดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ และข้อ 9 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน 3 อันดับแรกคือ ข้อ 1 โครงสร้างบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ ข้อ 2 อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลง ก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ และข้อ 9 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

ศึกษานิเทศก์จังหวัด สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน 3 อันดับแรกคือ ข้อ 2 อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ ข้อ 1 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อ 5 งบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรโดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่เพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

4.1 ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พอจะสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง โดยยังมีความเข้าใจว่าทำการนิเทศการศึกษาเฉพาะวิชาพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมยุวกาชาด เพียงเท่านั้น โดยความเป็นจริงแล้ว การศึกษามีกิจกรรมมากมาย เช่น การบริหารการศึกษา การวัดและประเมินผลทางการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา เทคนิคการนิเทศหรือวิชาชีพอื่น ๆ ที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาของกรมพลศึกษา ทั้งในโรงเรียนกีฬา และวิทยาลัยพลศึกษา โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ส่วนใหญ่ขาดผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา โดยส่วนใหญ่จะมีผู้มีคุณสมบัติเฉพาะด้านพลศึกษา สุขศึกษา จึงทำให้วิสัยทัศน์ในการปฏิบัติหน้าที่ค่อนข้างจะแคบ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ ไม่ค่อยยอมรับ โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาของกรมพลศึกษา นอกจากนี้ ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังขาดการพัฒนาและปรับปรุงงานด้านวิชาการที่สำคัญ และจำเป็นในบทบาทหน้าที่เมื่อเทียบกับการพัฒนาของระบบการศึกษาในปัจจุบัน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นและเชื่อถือลง และยังจะต้องมีงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมาก โดยไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังที่มีอยู่ จนทำให้การเตรียมแผนการนิเทศ หรือการฝึกอบรม ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

4.2 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เกิดจากขอบข่ายในหน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้างที่กำหนดให้กว้างเกินกว่าอัตรากำลังที่จะปฏิบัติจริง และไม่เป็นไปตามตำแหน่งที่กำหนด การมอบหมายภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ชัดเจนต่อเนื่อง หน่วยงานสังกัดอื่น ๆ ยังไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง หรือร่วมประสานงานโดยตรงในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ นอกจากนี้ยังเกิดจากการรับบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ซึ่งไม่ใช่นักวิชาการมาเป็นศึกษานิเทศก์ และขาดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

4.3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.3.1 มอบหมายงานให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญในวิชาการด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาตามคุณวุฒิทางการศึกษา

4.3.2 ศึกษานิเทศก์ต้องใฝ่หาความรู้ และพัฒนาศักยภาพตนเองให้สูงขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องคุณวุฒิและประสบการณ์ทางการศึกษา และต้องพัฒนาศักยภาพในทางวิชาการให้มากขึ้น เช่น การประเมินผล การวิจัย เป็นต้น

4.3.4 ศึกษานิเทศก์ต้องยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยไม่ติดยึดการศึกษาในรูปแบบดั้งเดิม โดยช่วยกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

4.3.5 กรมพลศึกษาควรขยาย หรือจัดสรรอัตราบุคลากรประจำหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ให้มีจำนวนมากกว่าปัจจุบัน

4.3.6 กรมพลศึกษา ควรกำหนดกรอบงานให้ชัดเจน และวางแผนล่วงหน้าว่าจะพัฒนาในด้านใด และกำหนดเป้าหมายให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการเพิ่มพลังในการทำงาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระ คือสถานภาพของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
3. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างจากประชากร ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2540 จำนวนทั้งสิ้น 248 คน ได้กสุ่มตัวอย่างจากศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง จำนวน 31 คน ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา จำนวน 47 คน และศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 74 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 152 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับ (Ranking)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ใช้บริการทางไปรษณีย์ทั้งหมด โดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 152 ชุด ได้รับกลับคืนและคัดเลือกเป็นฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 142 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.42
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้โปรแกรม SPSS/PC$^+$ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าเอฟ (F – test)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พร้อมข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า ได้รับคืนมากที่สุด จากศึกษานิเทศก์จังหวัด รองลงมาคือ ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา และศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ตามลำดับ

2. ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ และโดยรวม สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ปรากฏผลเช่นเดียวกันคือ ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

2.1.1 ด้านการวิเคราะห์และวิจัย

2.1.2 ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม

2.1.3 ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.1.4 ด้านการนิเทศ

2.1.5 ด้านการประสานงาน

2.2 ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ปรากฏผลเช่นเดียวกันคือ ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

2.2.1 ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม

2.2.2 ด้านการวิเคราะห์และวิจัย

2.2.3 ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.2.4 ด้านการนิเทศ

2.2.5 ด้านการประสานงาน

2.3 ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประสานงาน เป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ เป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

2.3.1 ด้านการวิเคราะห์และวิจัย

2.3.2 ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม

2.3.3 ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.3.4 ด้านการนิเทศ

2.3.5 ด้านการประสานงาน

2.4 ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ปรากฏผลเช่นเดียวกันคือ ปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

2.4.1 ด้านการวิเคราะห์และวิจัย

2.4.2 ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม

2.4.3 ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.4.4 ด้านการนิเทศ

2.4.5 ด้านการประสานงาน

3. เปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัด ในด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน ไม่แตกต่างกัน

4. สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ และโดยรวม สรุปได้ดังนี้

4.1 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยรวม 3 อันดับแรก คือ

4.1.1 อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ

4.1.2 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.1.3 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

4.2 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง 3 อันดับแรก คือ

4.2.1 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.2.2 งบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรโดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ

4.2.3 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

4.3 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 3 อันดับแรก คือ

4.3.1 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.3.2 อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ

4.3.3 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

4.4 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด 3 อันดับแรก คือ

4.4.1 อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ

4.4.2 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.4.3 งบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรโดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ

5. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่เพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข สรุปได้ดังนี้

5.1 ปัญหาในการปฏิบัติงาน ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ขาดผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา และยังขาดการพัฒนาปรับปรุงงานด้านวิชาการ ที่สำคัญและจำเป็นในบทบาทหน้าที่ ตลอดจนยังมีงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมาก โดยไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังที่มีอยู่

5.2 สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน เกิดจากขอบข่ายในหน้าที่ความรับผิดชอบด้านโครงสร้างที่กำหนดให้กว้างเกินกว่าอัตรากำลังที่จะปฏิบัติ และไม่เป็นไปตามตำแหน่งที่กำหนด รวมทั้งการรับบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ไม่ได้พิจารณาจากนักวิชาการ

5.3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขนั้น ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาต้องใฝ่หาความรู้ และพัฒนาศักยภาพตนเอง พัฒนาศักยภาพในทางวิชาการ ตลอดจนต้องยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดกรอบงานให้ชัดเจน แล้วขยายอัตรากำลังสู่ส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้ คือ

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยส่วนรวม พบว่า ศึกษานิเทศก์มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก รัศมี (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 6 ทั้ง 3 งาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และจำรัส สุทธิพันธ์ (2531 : 136 - 137) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้าง การบริหารงาน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ ฉะนั้นการขาดอัตรากำลังศึกษานิเทศก์ย่อมเป็นปัญหาพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศักดิ์ ฮมแสน (2526 : 70) ที่พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นผลต่อการพัฒนาคุณภาพของงานในด้านการศึกษาอย่างแท้จริง

2. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านการนิเทศ พบว่าปัญหาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง การที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศเป็นปัญหาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา 2 (2528 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานเองทุกเรื่องจนทำงานตามแผนไม่ทันตามกำหนด และปรีชา ทัพพรหมเจริญ (2530 : 87 - 116) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานนิเทศ เพราะต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ทั้งนี้อาจมาจากสาเหตุโครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ ถึงแม้จะมีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่แล้วก็ตาม หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ยังค่อนข้างกว้างขวาง เพราะบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ที่สำคัญคือการนิเทศการเรียนการสอน (สงัด อุทรานันท์. 2530 : 63) ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู- อาจารย์ ขาดความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของศึกษานิเทศก์ ซึ่งสอดคล้องกับ นิพนธ์ ไทยพานิช (2530 : 12) ที่กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้และทักษะ เพื่อนำไปช่วยเหลือครูในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้นำและเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ครู สร้างขวัญและกำลังใจแก่คณะครู และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สงัด อุทรานันท์ (2530 : 305 - 307) ว่าการที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการจะทำให้ศึกษานิเทศก์มีอำนาจที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศเกิดการยอมรับ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศวิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี กิจกรรมยุวกาชาด กีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน ที่ตรงกับคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา คือเป็นผู้ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางพลศึกษาหรือสุขศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. 2531 : 11)

2.2 ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม พบว่าปัญหาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่การดำเนินการให้ครู - อาจารย์ เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอนเป็นปัญหาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา เกรียงไกร (2528 : 116) ที่พบว่า ครูไม่ยอมรับความคิดใหม่ ๆ ยึดความคิดของตน ใช้วิธีสอนแบบเดิมไม่เปลี่ยนแปลงวิธีสอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบอธิบาย และสาธิตจะไม่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพราะเป็นการเน้นครูเป็นศูนย์กลาง แต่หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น ครูต้องปรับปรุงวิธีสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร ทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ เทคนิคและวิธีการนิเทศ และพบว่า งบประมาณในการดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรม เป็นปัญหาในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ รอดทอง (2521 : 108) ที่พบว่าศึกษานิเทศก์ประสบปัญหา

การขาดแคลนงบประมาณในการจัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงาน เมื่องบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ จึงทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหามาก ภิญโญ สาธร (2526 : 172) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการปฏิบัติงาน มี 4 อย่าง คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ถ้างานพัฒนาและฝึกอบรมของหน่วยงานใด มีองค์ประกอบดังกล่าวไม่เพียงพอ ก็น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปไม่ดีเท่าที่ควร

2.3 ด้านการวิเคราะห์และวิจัย พบว่าปัญหาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณา ศุภมันตา (2538 : 86) พบว่า ประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ วิจัย ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจจะเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และวิจัยทางการศึกษา การสนับสนุนให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์ วิจัย ทางการศึกษา และการเผยแพร่ ผลการวิเคราะห์ วิจัย ข้อปฏิบัติได้ไม่มากเท่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากการวิจัยทางการศึกษา ผู้วิจัยต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และควรมีแหล่งวิชาการในการศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ แต่ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาน้อย เป็นส่วนใหญ่ และมีวุฒิปริญญาตรีส่วนมาก รวมทั้งไม่มีงบประมาณทางด้านการวิจัยสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ดำเนินการพัฒนาการวิจัยด้วย ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ได้เข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาโททุกคน เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ได้มีโอกาสที่จะพัฒนาด้านการวิเคราะห์และวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อม ๆ กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ

2.4 ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา พบว่าปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กอบกุล อิศรภักดี (2538 : 122) พบว่า ศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา มีความต้องการเสริมความรู้และสมรรถภาพในการนิเทศการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของผกาทิพย์ แก้วผนึกรังษี (2524 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเพียงงานเดียว คือ ด้านการผลิตเอกสารทางวิชาการและสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษามีความสำคัญมากในการช่วยถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูและนักเรียนได้ชัดเจนและรวดเร็วขึ้น ศึกษานิเทศก์ได้รับการฝึกอบรมด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยเกินไป สื่อบางชนิดอาจไม่สนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งตรงกับที่ สงัด อุทรานันท์ (2530 : 6) กล่าวว่า ทิศทางในการสอนที่ช่วยให้ครูถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะไปยังนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และถูกต้องมากขึ้น โดยใช้สื่อการเรียนการสอนช่วย

2.5 ด้านการประสานงาน พบว่า โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิชัย กาญจนปรีชา (2536 : 94) พบว่า งานด้านการประสานงานและงานที่ได้รับมอบหมายของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องที่เป็นปัญหาในระดับน้อย ได้แก่ การให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิศิษฏ์ ปิยะมาดา (2533 : 76) ที่พบว่าตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ได้แก่ มีความสุภาพถ่อมตน เป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้จักเลือกความคิดเห็นที่ดี มีน้ำใจเยือกเย็น ลักษณะท่าทางดี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี เป็นผู้ประสานงานที่ดี มีไหวพริบในการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ มิลเลอร์ (เอนก รัศมี. 2538: 127; อ้างอิงมาจาก Miller. 1960 : 3518 - A) พบว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญกับอาชีพหรือลักษณะของอาชีพ ดังนั้น บุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ จึงมีความสัมพันธ์กับลักษณะการปฏิบัติงานด้วย โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จะต้องทำงานร่วมกับบุคลลอื่นหลายฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ ครู เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัด ในด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า สถานภาพศึกษานิเทศก์ไม่ได้เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะการทำงานของศึกษานิเทศก์ ทำงานเป็นหมู่คณะ มีการประสานงานในการทำงาน และยึดหลักการใช้มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน มีการประชุม ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวิชาการร่วมกัน เมื่อลงมือปฏิบัติ ก็ย่อมจะเกิดความพร้อมเพรียง การมองภารกิจและปัญหาในการปฏิบัติงานจึงมีสภาพคล้อยตามกัน จากการศึกษาของ อารีย์พร อรรถวุฒิกุล (2536 : 83 - 84) ได้พบว่างานของศึกษานิเทศก์ เป็นงานที่มีกรอบและขอบข่ายของงานเป็นลักษณะของการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน เช่น ในเรื่องของงานโครงการ ซึ่งระบุขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานไว้อย่างมีระบบ ตลอดทั้งมีการปฏิบัติงานตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธศักดิ์ ฮมแสน (2526 : 5) ที่พบว่างานของศึกษานิเทศก์ จะมีลักษณะงานที่ปฏิบัติตามระเบียบและนโยบายที่มีกรอบและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นงานที่ระบุไว้ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

4. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยการจัดอันดับความสำคัญ พบว่า สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา อันดับ 1 คือ อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลง ก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วิศิษฏ์ ปิยะมาดา (2533 : 77 - 78) พบว่าอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ภาระงานตามมาตรฐานที่กำหนดนั้น จะต้องมีอัตราถึง 1,180 คน แต่สภาพเป็นจริงในปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีอัตรากำลังเพียง 248 คน และจากรายงานการนิเทศและติดตามผลของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2530 : 43 - 44) พบว่าศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อย เมื่อเทียบอัตราส่วนกับโรงเรียนและครูในสังกัดต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้นิเทศได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งนิเทศเฉลี่ยได้ปีละ 60 โรงเรียนเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีกำลังน้อย ถ้าเปรียบเทียบกับภาระงานที่จะต้องรับผิดชอบที่มีมากมาย ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จึงต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการที่จะบริหารงานของตนให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด และมีประสิทธิภาพ

ส่วนสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา อันดับสุดท้าย คือ ประสิทธิภาพในการประสานงานการนิเทศกับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระศักดิ์ ดำบรรณารักษ์ (2529 : 147) พบว่า หากทีมงานประกอบด้วยบุคคลที่มีบุคลิกที่เหมาะสม มีการประสานกัน ก็คงจะทำให้ได้ทีมงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างประสิทธิผลให้เกิดกับงาน รวมทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของ พิชัย กาญจนปรีชา (2536 : 95) ที่พบว่า การดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ด้านการประสานงานมีปัญหาในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โดยคุณสมบัติและความสามารถเฉพาะตัวของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคมีความจำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับทุกหน่วยราชการในส่วนภูมิภาค และจากการที่เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย และเป็นผู้แทนของกรมพลศึกษา ตามภารกิจงานที่ได้รับมอบหมายที่ทุกคนต้องถือปฏิบัติ เพื่อให้งานตามนโยบายของกรมพลศึกษาสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาทุกคน พยายามปฏิบัติตนให้ดีที่สุด และโดยเฉพาะส่วนใหญ่ เป็นคนในพื้นที่หรือภูมิลำเนาของตนเอง จึงทำให้ทุกคนสามารถปรับตนเข้ากับสภาพท้องถิ่นโดยไม่ลำบาก กอรปทั้งงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี กิจกรรมยุวกาชาด และการกีฬา ซึ่งต้องปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งด้วย ที่ทำให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีการประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถให้ข้อเสนอแนะในสองลักษณะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ทุกคน สามารถปฏิบัติราชการได้ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ มีการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ก่อให้เกิดการบริหารและการจัดการที่เป็นรูปธรรม

1.2 ควรพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ อย่างแท้จริง และควรส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ อันเป็นผลต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนิเทศการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู

2.2 ควรศึกษาเรื่องบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กิติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

กอบกุล อิศรภักดี. ความต้องการเสริมความรู้และสมรรถภาพในการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

คนึงนิจ ค่อนกูล. แนวทางในการนิเทศงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5. ปริญญานิพนธ์ กศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

จำรัส สุทธิพันธ์. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531. อัดสำเนา.

ธีระศักดิ์ คำบรรณารักษ์. "ทีมงานกับบุคลิกภาพ", วารสารบริหารธุรกิจ. 10 (40) : 147-149; ตุลาคม - ธันวาคม, 2529.

นิทัศน์ สุนทรจตุรวิทย์. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.

นิพนธ์ ไทยพานิช. การนิเทศแบบคลีนิค. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2530.

ปรีชา ทัพพรหมเจริญ. ความคิดเห็นของครูพลศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เขตการศึกษา 5. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ผกาทิพย์ แก้วผนึกรังษี. บทบาทของศึกษานิเทศก์สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

พลศึกษา, กรม. ข่าวสารกรมพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาการพิมพ์, 2527.

_____. บทบาทของกรมพลศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2533-2543). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

_____. แผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 3 ปีงบประมาณ พ.ศ.2537-2539. กรุงเทพฯ : 2537. อัดสำเนา.

_____. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ.2519. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2519. อัดสำเนา.

พิชัย กาญจนาปรีชา. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536. อัดสำเนา.

ภิญโญ สาธร. "ผู้นำด้านศึกษานิเทศก์," การบริหารการศึกษา. 1(3) : 232 ; กรกฎาคม - กันยายน 2526.

ยุทธศักดิ์ สมแสน. บทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษาจากทัศนะของครูประถมศึกษาในเขตจังหวัดสกลนคร นครพนม และขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526. อัดสำเนา.

รจนา เกรียงไกร. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2528 ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2528. อัดสำเนา.

ลิขิต อมาตยคง. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการนิเทศวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

วรรณา ศุภมันตา. ประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายการสอน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

วัญญา วิศาลาภรณ์. การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

วัชรินทร์ แสงศัพท์. สภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

วิจิตร วรุตบางกูร กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และสุพิชฌา ธีระกุล. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยาการ, 2524.

วิเชียร เกตุสิงห์. "ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้," ข่าวสารการวิจัยทางการศึกษา. 18(3) : 8-11; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2538.

วินัย เกษมเศรษฐ. "ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาในองค์การ," ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2521.

วิศิษฏ์ ปิยะมาดา. การวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

สงัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.

สันต์ ธรรมบำรุง. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทวุฒิการพิมพ์ จำกัด, 2521.

สายัณห์ ผาน้อย. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

สุชาติ สุดประเสริฐ. บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์พลศึกษา ประจำจังหวัดในเขตการศึกษา 7 ตามทัศนะของครูพลศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

โสภณ รอดทอง. ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายสามัญประจำจังหวัด. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

ศุภรัตน์ คูหาทอง. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. กรมพลศึกษา คู่มือศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____. โครงสร้างหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

_____. บันทึกศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา 2537. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2537.

_____. รายงานการนิเทศและติดตามผลวิชาสุขศึกษา ประจำปี 2530. อัดสำเนา.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. กรมพลศึกษา ประจำเขตการศึกษา 2. สภาพการดำเนิน งานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดในเขตการศึกษา 2. ยะลา : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2528 อัดสำเนา.

อารีย์พร อรรถวุฒิกุล. ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

ดิทกิพล ศรีมังกร. การศึกษาความเข้าใจของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

เดนก รัศมี. การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 6. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

Abramowitz, Florence. "A Study of the Perception of Practices of the Assistant Principal-Supervision-Health and Physical Education as Performed in Selected Now York City High Schools," Dissertation Abstracts International. 53 (11) : 3739-A; May 1993.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determening Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 303 : 607-610 ; Autumn, 1970.

Labate, Cathy Ann. "Data Bank II: Case Studies of Outstanding Physical Education Programs ; Case One," Dissertation Abstracts International. 54(3): 860 -A; September 1993.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและค่า IOC

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ถามเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด

2. คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่ง

3. ได้โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็นของท่านและด้วยความเป็นจริงมากที่สุด จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยมากที่สุด

4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ตอนที่ 4 ประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ที่เพิ่มเติม แล้วเขียนข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงตามสถานภาพของท่านในปัจจุบัน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง

☐ ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา

☐ ศึกษานิเทศก์จังหวัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือในช่องระดับปัญหาตามความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่าง

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการนิเทศ					
1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากครู-อาจารย์ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ	.....	.....	✓	.....	.....
2. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดอื่น ๆ	.....	✓	.....	.....	.....

จากตัวอย่าง

ข้อ 1 ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับปัญหาปานกลาง หมายความว่า ท่านมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการนิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากครู-อาจารย์ ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อ 2 ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับปัญหามาก หมายความว่า ท่านมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการนิเทศซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดอื่น ๆเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการนิเทศ					
1. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศมีความซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดอื่น ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
2. การที่ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
3. การกำหนดวางตัวศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่จะนิเทศตามหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
4. ความเป็นผู้นำในการนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
5. การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ขาดความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์	.....	.....	.....	.....	.....
6. การวางแผนตามกระบวนการนิเทศร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์.....	.....	.....	.....	.....	.....

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. การสำรวจปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาก่อนดำเนินการนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
8. การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับสถานศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
9. การสาธิตการเรียนการสอนด้วยตนเองหรือการจัดให้บุคคลอื่นสาธิต	.....	.....	.....	.....	.....
10. การประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการนิเทศ					
11. การดำเนินการติดตามและประเมินผลภายหลังเสร็จสิ้นการนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
12. การจัดทำสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม					
13. ความพยายามที่จะศึกษาและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	.....	.....	.....	.....	.....
14. การปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์	.....	.....	.....	.....	.....
15. ความสามารถของครู-อาจารย์ ในการนำความรู้ ความเข้าใจจากผลการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา สุขศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และยุวกาชาดไปปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. การดำเนินการให้ครู-อาจารย์เปลี่ยนแปลงวิธีสอนและพฤติกรรมการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
17. การส่งเสริม สนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครู-อาจารย์ ได้เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม	.....	.....	.....	.....	.....
18. ความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	.....	.....	.....	.....	.....
19. งบประมาณในการดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมให้กับครู-อาจารย์	.....	.....	.....	.....	.....
20. การศึกษาหาความรู้ของศึกษานิเทศก์เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอบรมให้กับครู-อาจารย์ อย่างมีประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการวิเคราะห์และวิจัย					
21. การขาดความรู้และความสามารถในงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัย	.....	.....	.....	.....	.....
22. การดำเนินการวิเคราะห์และแก้ปัญหาให้กับครู-อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
23. การวิเคราะห์ ค้นคว้า ทดลอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัย	.....	.....	.....	.....	.....

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา					
24. การขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตเอกสาร คู่มือ ตำรา และสื่อต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
25. การให้การบริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา ...	.....	.....	.....	.....	.....
26. การให้คำแนะนำและความสนับสนุนแก่ครู-อาจารย์ ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา ...	.....	.....	.....	.....	.....
27. การดูแลและการเก็บรักษาสื่อต่าง ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการประสานงาน					
28. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
29. การให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
30. มนุษยสัมพันธ์ในการให้การบริการและการติดต่อประสานงานกับครู-อาจารย์และหน่วยงานอื่น ๆ ของศึกษานิเทศก์ ..	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดเรียงลำดับสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ตามลำดับความสำคัญจากมากที่สุด (อันดับ 1) ไปถึงน้อยที่สุด (อันดับ 10) โดยเขียนหมายเลขลงใน ( ) หน้าข้อความตามความคิดเห็นของท่าน จากข้อ 1 - 10 ดังต่อไปนี้

( ) 1. โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ

( ) 2. อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลง ก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงไปเรื่อย ๆ

( ) 3. การเข้าสู่ตำแหน่งของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังใช้เพียงวิธีการพิจารณาตามคุณสมบัติ

( ) 4. การประสานงานและการขอความร่วมมือกับกรมเจ้าสังกัดอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ที่จะไปนิเทศในโรงเรียนตามสังกัดที่เกี่ยวข้อง

( ) 5. งบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรโดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ

( ) 6. ประสิทธิภาพในการประสานงานการนิเทศกับผู้บริหารโรงเรียน

( ) 7. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ต้องปฏิบัติงานกับครู-อาจารย์ในโรงเรียนสังกัดกรมอื่น ๆ

( ) 8. การประเมินผลการนิเทศของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด ไม่ได้จัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุงต่อไป

( ) 9. ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุง เท่าที่ควร

( ) 10. กรมพลศึกษาไม่ได้มอบอำนาจในการบริหารและการบังคับบัญชาให้กับหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด

ตอนที่ 4 โปรดพิจารณาประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ที่เพิ่มเติม แล้วเขียนข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

1. ปัญหาในการปฏิบัติงาน .....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน .....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข .....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ตาราง 11 แสดงคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ และค่า IOC รายข้อ

คำถามข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวมคะแนน	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	5	1
2	0	1	1	1	1	4	0.8
3	1	1	1	1	1	5	1
4	1	1	0	1	1	4	0.8
5	0	1	1	1	1	4	0.8
6	1	1	1	1	1	5	1
7	1	1	1	1	1	5	1
8	1	1	1	1	1	5	1
9	1	1	1	1	1	5	1
10	1	1	1	1	1	5	1
11	1	1	1	1	0	4	0.8
12	1	1	0	1	1	4	0.8
13	1	0	0	1	1	3	0.6
14	1	1	1	1	1	5	1
15	1	1	0	1	1	4	0.8
16	0	1	1	1	1	4	0.8
17	0	1	0	1	1	3	0.6
18	0	1	1	1	1	4	0.8
19	0	1	1	1	1	4	0.8
20	0	1	1	1	1	4	0.8
21	1	0	1	1	1	4	0.8
22	1	1	1	1	1	5	1
23	1	1	1	1	1	5	1
24	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 11 (ต่อ)

คำถามข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวมคะแนน	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
25	1	1	1	1	0	4	0.8
26	1	1	1	1	1	5	1
27	1	1	1	1	1	5	1
28	1	1	1	1	1	5	1
29	1	1	0	1	1	4	0.8
30	1	1	1	1	1	5	1

ภาคผนวก ช.

-รายนามผู้เชี่ยวชาญ
-หนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบแบบสอบถาม

1. นายเสถียร สภาพงศ์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ และนันทนาการ
2. นายคำนึง นกแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงยะลา
3. นายสมศักดิ์ ศิริอนันต์	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
4. นายนิพนธ์ ภูริฉาย	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
5. นายชนินทร์ ยุกตานันท์	ศึกษานิเทศก์ 9 กรมพลศึกษา

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/6083

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมพลศึกษา

เนื่องจาก นายทนง จันทรเพท นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.วีระ สุภากิจ ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการ และ นายชนินทร์ ยุกตานันทร์ ศึกษานิเทศก์ 9 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบพระคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/6084

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงยะลา

เนื่องจาก นายทนง จันทรเพท นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.วีระ สุภากิจ ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการ และ นายชนินทร์ ยุกตานันทร์ ศึกษานิเทศก์ 9 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบพระคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/6085

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2

เนื่องจาก นายทนง จันทรเพท นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.วีระ สุภากิจ ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการ และ นายชนินทร์ ยุกตานันทร์ ศึกษานิเทศก์ 9 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบพระคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/6134

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

เนื่องจาก นายทนง จันทรเพท นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.วีระ สุภากิจ ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการ และ นายชนินทร์ ยุกตานันทร์ ศึกษานิเทศก์ 9 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ด้วย และขอขอบพระคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 2584119

(สำเนา)

ที่ ศธ 0508.04/ว. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
ถนนพระราม 1 ปทุมวัน กทม 10330

5 มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำเขต จังหวัดและส่วนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายทนง จันทรเพท นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา" เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาโปรดส่งคืนให้ นายทนง จันทรเพท หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000 ภายในวันที่ 12 มกราคม 2541

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมศักดิ์ ศิริอนันต์
(นายสมศักดิ์ ศิริอนันต์)
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
โทร. 2166996

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายทนง ชื่อสกุล จันทรเพท
เกิดวันที่ 23 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2493
สถานที่เกิด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 117/8 หมู่ที่ 6 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ 7 กรมพลศึกษา ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำสำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2
ที่ทำงานปัจจุบัน สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2509	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2511	ป.กศ. จากวิทยาลัยครูสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2516	กศ.บ. (วิชาเอกพลศึกษา) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา
พ.ศ. 2540	กศ.ม. (วิชาเอกบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

นายทนง จันทรเพท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ คือ ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัด ใน 5 ด้าน คือ ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ค่าเอฟ (F - test)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จำแนกตามสถานภาพศึกษานิเทศก์ คือ ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัด ในด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาและฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์และวิจัย ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการประสานงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. สาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พบว่า อัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรตามโครงสร้างการบริหารงาน ถึงแม้ตำแหน่งจะว่างลงก็ไม่มีการแต่งตั้งทดแทน ทำให้อัตรากำลังลดลงเรื่อย ๆ เป็นสาเหตุของปัญหา อันดับ 1 ส่วนสาเหตุของปัญหาอันดับ 2 โครงสร้างการบริหารงานภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ยังไม่มีความชัดเจนในด้านขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ และอันดับ 3 ศักยภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร

A STUDY OF PROBLEMS AND THEIR CAUSES CONCERNING WORK PERFORMANCE OF SUPERVISORS IN THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

TANONG CHANTARAPHET

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education degree in Educational Administration at Srinakharinwirot University

March 1998

The objectives of this research were to study the problems and the causes of the problems concerning work performance of the supervisors in the Department of Physical Education, and to compare the problems by the supervisor status: the supervisor in the central, regional and provincial areas. The problems concerning work performance were classified into 5 task areas: the supervision, the development and training, the analysis and research, the encouragement of the production of teaching materials and educational innovation, and the coordination.

The subjects were 152 supervisors of the Department of Physical Education. Data were collected through questionnaires designed by the researcher and tested for reliability. The data was analyzed by SPSS PC+ computer program through percentage, means, and standard deviations as well as One-Way ANOVA.

The findings were as follows :-

1. The problems concerning the work performance of the supervisors as a whole were at the moderate level.

2. The comparison of the problems in the 5 task areas: the supervision, the development and training, the analysis and research, the encouragement of the production of teaching materials and educational innovation, and the coordination by the supervisor status was not found to be significantly different.

3. It was found that the first cause of the problems concerning the work performance of the supervisors was the shortage of staff which was due to the lack of appointment in accord with the administrative structure of the Supervisory Unit. Also, vacant posts were not replaced or fulfilled - which consequently lessened the number of staff. The cause identified secondly was the unclear description of functions and responsibilities within the administrative structure of the Supervisory Unit. The third cause was that there was not adequate development of the potentialities of the supervisors of the Department of Physical Education.